

LUX FILM DAYS

3 FILME
24 DE LIMBI
28 DE ȚĂRI

© Les Films de Pierre

120 BPM (120 BATTEMENTS PAR MINUTE)

Un film de Robin Campillo
Franța

120 BPM (120 BATTEMENTS PAR MINUTE)

UN FILM DE ROBIN CAMPILLO

La începutul anilor 1990 în Franța, în plină epidemie de SIDA, grupul de acțiune „Act Up” se implică în viața publică în diverse moduri, fie pentru a determina factorii de decizie să gestioneze mai bine prevenirea acestei boli sau să faciliteze accesul la medicamentele în curs de testare, fie, pur și simplu, pentru a trezi din indiferență opinia publică, care consideră că doar „persoanele din afara societății” – homosexualii, persoanele cărora li s-au făcut transfuzii de sânge, deținuții, consumatorii de heroină etc. – pot fi afectate de această boală.

Robert Campillo schițează un adevărat portret de grup, inspirându-se din propria sa experiență de activist, chiar dacă se concentrează în mod deosebit asupra anumitor personaje, cărora le va urmări evoluția. Viața grupului este marcată de îndârjirea sa de a acționa, de întrebările și de conflictele sale, de dorința sa de a scutura apatia, dacă nu chiar indiferența generală, de efervescenta generată de acțiunile sale spectaculoase și, de asemenea, de emoția în fața bolii care face victime în jurul sau în interiorul său...

UN FILM ACTIVIST?

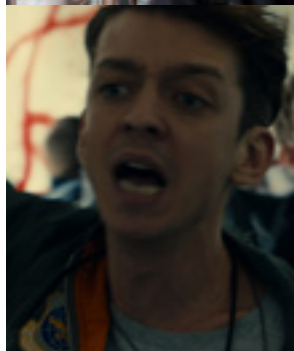
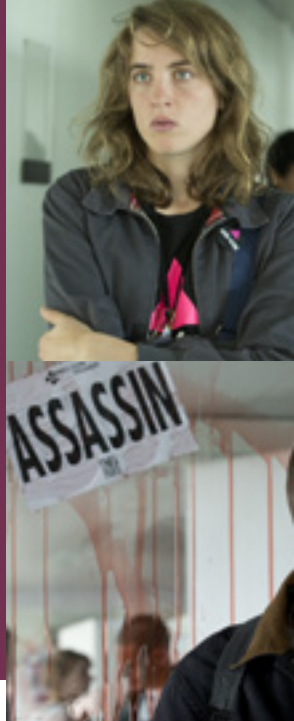
„120 BPM” este un film despre un grup de activiști, dar, în mod clar, este totodată și un film activist. Filmul ne aduce aminte de o luptă, de lupta grupului „Act Up” din Franța, pe care o prezintă ca fiind justă și căreia îi evidențiază, chiar dacă indirect, caracterul actual. Așa cum afirmă un personaj în film, „Act Up” nu a fost și nu este un grup de sprijin pentru bolnavi, iar prin acțiunile sale urmărea să demonstreze că epidemia nu este doar o problemă de sănătate publică, ci are și o dimensiune politică, economică și socială.

O dimensiune politică, fiindcă statul francez nu era conștient de caracterul urgent al situației și nu dorea să adopte politici de prevenire destinate grupurilor de risc, dar și întregii populații, mai ales tinerilor. O dimensiune economică, deoarece întreprinderile farmaceutice, acuzate în film, dădeau întâietate propriilor interese financiare, și nu îngrijirii bolnavilor. O dimensiune socială, fiindcă societatea privea cu indiferență cum mureau tineri a căror singură vină era apartenența la grupuri minoritare sau stigmatizate.

Caracterul actual al filmului stă, fără îndoială, în problematizarea necesității ca bolnavii înșiși să își asume boala, a dimensiunii politice a fiecărei acțiuni de sănătate publică, a luptei dificile purtate pentru a trezi societatea din indiferență în fața epidemiei și a nenorocirilor.

RECONSTITUIRE

Cu toate acestea, filmul nu se limitează la aspectul activist. Filmul este o reconstituire care trece de dimensiunea documentară și dă regizorului posibilitatea de a trece tot timpul de la colectiv la individual, de la public la intim, de la activism la emoțiile personale. Într-adevăr, filmul evoluează de la un portret de grup la prezentarea unei relații pline de intensitate și pasiune între două personaje, Sean și Nathan, unul, seropozitiv, celălalt, nu, acest lucru fiind foarte vizibil în scenariu. Astfel, tonul filmului se modifică treptat, trecând de la revendicările spectaculoase la emoția produsă de suferința iubitului care se luptă cu boala, iar ultima parte, deosebit de mișcătoare, este dominată de prezența constantă a morții.

© Celine Nieszawer

© Celine Nieszawer

© Les Films de Pierre

Modul în care este realizat filmul permite, în mai multe rânduri, să se efectueze astfel de treceri, prin procedee de montaj și de scenografie care creează, pe întregul parcurs al filmului, o impresie de decalaj mai mult sau mai puțin pronunțată. Deși cinematografia ne dă, în general, impresia că asistăm în timp real la evenimentele, regizorul multiplică efectele de distanțare față de imaginea prezentată, fie prin modul în care folosește coloana sonoră, și anume muzica, fie prin redarea acelorași evenimente dintr-un alt unghi sau prin încetiniri și schimbări de ritm neașteptate.

DECALAJE

Se poate remarca, de asemenea, faptul că se recurge la multe flashbackuri (sau la mici inversări cronologice) care trec, în general, neobservate la prima vizionare, fiind introduse foarte natural. De pildă, filmul începe în mijlocul unei acțiuni în curs, activiștii pregătindu-se să întrerupă desfășurarea unei conferințe oficiale pe tema SIDA. Camera de filmat este amplasată în mijlocul grupului, la nivelul umerilor, și nu se vede decât o foarte mică parte a scenei, din culise. Următoarea secvență înfățișează apoi relatarea acestei acțiuni de către activiști, în cursul căreia se confruntă diferitele puncte de vedere ale acestora asupra modului de acțiune, căci conferențiarul fusese împrășcat cu sânge (fals) și încătușat pentru scurt timp. Grație montajului, din sală putem vedea această scenă într-un cadru larg. Procedeele cinematografice pare evident, însă reluarea, repetiția, produce asupra spectatorului (dar și asupra activiștilor) un efect de distanțare care este aici o distanțare ce permite dezbateră și reflecția.

Însă această distanțare nu este neapărat intelectuală și poate avea, dimpotrivă, un puternic impact emoțional. După acțiunea de la laboratoarele Melton Pharm, urmărim grupul într-un vagon de metrou, relaxându-se după evenimente (activiștii au fost duși și ținuți timp de mai multe ore la un comisarariat de poliție). În acest moment, Sean pune în evidență frumusețea cerului la apus și adaugă, plin de melancolie: „Uneori îmi dau seama cât de mult mi-a schimbat SIDA viața”, însă îl pufnește imediat râsul și toți izbucnesc în râs. Râsul acesta nu reușește totuși să ștergă emoția spuselor sale anterioare, care exprimă, fără îndoială, o emoție intimă pe care urmărește, pur și simplu, să

o atenueze în fața celorlalți cu ajutorul ironiei.

Scenografia filmului dă posibilitatea de a efectua exact această pendulare constantă între intim și public, între acțiune și emoții personale, între prezent, trecut și un viitor îngrozitor de nesigur. În acest fel, o scenă foarte frumoasă leagă indisolubil prezentul acțiunii militante de dorința de a avea un viitor a personajului și de melancolia ghicită a privirii aruncate de regizor asupra unui moment trecut, dispărut iremediabil: împreună cu Sean, deghizat în majoretă, Nathan participă la parada „Gay Pride”, dar se împiedică și cade în genunchi, iar privirea lui (și obiectivul camerei de filmat) stăruie asupra unui fluturaș aflat pe jos, pe care scrie impersonal „Vreau să trăiești!”. De altfel, acest moment este filmat cu încetinitorul, iar coloana sonoră devine deodată mai gravă, estompând toate sunetele și muzica din jur. Obiectivul camerei de filmat se fixează asupra lui Sean, care dansează, apoi asupra lui Nathan, care zâmbește. Sloganul de pe fluturaș i se adresează, evident, în mod intim lui Nathan, care dorește ca partenerul lui să trăiască și să supraviețuiască, însă filmarea cu încetinitorul redă un moment suspendat în care timpul s-a oprit și, totodată, putem ghici și amprenta amintirii care s-a imprimat în memoria personajului (și a regizorului). Întreaga secvență se desfășoară foarte fluid, creând o impresie foarte eterogenă și foarte subtilă, în care se îmbină euforia momentului prezent cu melancolia abia reliefată a clipei trecute.

RITMUL

Filmul se intitulează „120 BPM”, aluzie clară la ritmul cardiac accelerat. Iar prima impresie lăsată de acest film care durează mai bine de două ore este, într-adevăr, aceea desprinsă din ritmul îndrăcit al acțiunilor întreprinse de „Act Up”, care se succed foarte rapid, cum ar fi goana și pătrunderea rapidă a activiștilor în birourile întreprinderii Melton Pharm pentru le a stropi în câteva secunde pereții cu jeturi de sânge fals. Această impresie este cu siguranță corectă, deoarece regizorul prezintă, grație unui montaj ritmat, aspectele multiple ale activităților grupului „Act Up”: gesturi de activism, adunări și reuniuni de informare, activitatea comisiilor și explicații științifice privind medicamentele care ar putea combate virusul, cuvântările ținute în școli sau relațiile personale, de prietenie, de dragoste sau conflictuale dintre personaje. Filmul este asemenea regulii respectate în ședințe, în care luările de cuvânt nu sunt aplaudate, participării limitându-se la a pocni din degete, pentru a nu lungi ședințele: filmul se află într-o stare de urgență, la fel ca toți cei care luptă împotriva epidemiei.

Dar această impresie este una parțială, iar Robin Campillo folosește eficient schimbările de ritm, iar dacă filmul pare să vibreze în ritmul muzicii din clubul în care personajele dansează până în zori, acesta trece, în aceeași secvență, către o melodie mult mai melancolică, care este tema sa muzicală principală.

În același fel, dacă camera de filmat pare a fi mereu în mișcare, pentru a însoți acțiunile activiștilor, ea rămâne, în mai multe rânduri, imobilă, fie pentru a surprinde un moment din vacanța lui Sean și Nathan pe o plajă pustie, văzută în cadru larg, fie pentru a prezenta în tăcere trupurile a sute de manifestanți culcați pe străzile Parisului, simbolizând ravagiile făcute de epidemie, fie, în cele din urmă, pentru a reda fidel moartea lui Sean, o moarte individuală care ne tulbură profund pe noi, spectatorii, la fel ca pe Nathan, însă și moarte colectivă, căreia o ultimă acțiune întreprinsă de „Act Up” îi va reda întreaga semnificație politică.

Punctul forte al filmului îl reprezintă, cu siguranță, acest mod de a îmbina în permanență colectivul și individualul, de a lega indisociabil sfera cea mai intimă de sfera cea mai politică.

TEME DE REFLECȚIE

Pe lângă elementele de analiză propuse mai sus, există și alte aspecte ale filmului „120 BPM” care merită analizate mai pe larg.

- „120 BPM” este fără îndoială un film comemorativ al unei lupte care poate părea astăzi încheiată. Mai sunt însă în ziua de azi de actualitate acest film și lupta purtată de „Act Up”, o asociație care își desfășoară încă activitatea în prezent?
- Ce credeți despre acțiunile grupului „Act Up”? Sunt ele necesare? Violente? Spectaculoase? Stângace? Indispensabile? Înțelegeți dezbaterile care i-au animat pe activiști și pe care le vedem în film?
- În opinia dumneavoastră, lupta împotriva SIDA (dar și a altor boli) privește numai pacienții sau grupurile afectate de această boală? În ce mod putem considera această luptă nu doar colectivă, ci universală?

CINEMATOGRAFIA EUROPEANĂ PENTRU EUROPENI

După ediția de anul trecut, care a marcat cea de a zecea aniversare a acestei inițiative, Premiul LUX continuă să aducă laolaltă, prin filmele realizate de tineri regizoare și tineri regizori europeni talentați, genuri și tonuri de o diversitate uimitoare. Parlamentul European are onoarea de a prezenta cele trei filme aflate în competiție pentru Premiul LUX 2017:

120 BPM (*120 battements par minute*), un film de Robin Campillo, Franța

SAMEBLOD (*Sami Blood*), un film de Amanda Kernell, Suedia, Norvegia, Danemarca

WESTERN, un film de Valeska Grisebach, Germania, Bulgaria, Austria

Filmele abordează cu entuziasm și inteligență teme de actualitate și reflectă ceea ce se petrece în Europa în prezent. Ele prezintă personaje care deschid ochii asupra lumii din jurul lor, pentru a înțelege realitatea, precum și societățile și comunitățile cărora le aparțin. Poveștile noastre aduse la viață de emoția filmului pun în valoare calitatea și diversitatea cinematografului european, precum și importanța sa în crearea unor valori sociale și în formarea unor comunități culturale. Vă invităm să vedeți aceste filme cu ocazia celei de a șasea ediții a Zilelor Filmului LUX.

PREMIUL LUX

Cultura are un rol fundamental în dezvoltarea societăților noastre.

În acest spirit, Parlamentul European a lansat, în 2007, Premiul LUX. Parlamentul dorește astfel să contribuie la îmbunătățirea distribuției filmelor europene în toată Europa și să încurajeze dezbateri și discuții la nivel european pe teme societale majore.

Premiul LUX este o inițiativă excepțională. În vreme ce majoritatea coproduțiilor europene sunt distribuite exclusiv în țara lor de origine și doar rareori în alte țări, chiar și în cadrul Uniunii, Premiul LUX oferă unui număr de trei filme europene ocazia unică de a fi subtitrate în cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene.

Câștigătorul Premiului LUX va fi ales prin vot de deputații din Parlamentul European și anunțat la 15 noiembrie 2017.

ZILELE FILMULUI LUX

Premiul LUX a dat naștere Zilelor Filmului LUX. Începând din 2012, cele trei filme înscrise în competiție pentru Premiul LUX sunt prezentate unui public european mai larg cu ocazia Zilelor Filmului LUX.

Prin intermediul Zilelor Filmului LUX, vă invităm să vă bucurați de o experiență culturală transfrontalieră de neuitat. Din octombrie până în decembrie, vă veți putea alătura cinefililor din toată Europa, asistând la proiecțiile celor trei filme în una dintre cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene. Nu uitați să votați filmul dumneavoastră preferat pe site-ul nostru de internet luxprize.eu sau pe pagina noastră de Facebook!

MENȚIUNEA SPECIALĂ A PUBLICULUI

Mențiunea specială a publicului este decernată filmului ales de către spectatori în cadrul Premiului LUX. Nu uitați să votați pentru unul dintre cele trei filme înainte de 31 ianuarie 2018! Veți avea poate norocul să asistați în iulie 2018 la Festivalul Internațional de Film de la Karlovy Vary – la invitația Parlamentului European – și să anunțați titlul filmului care a primit mențiunea specială a publicului.

URMĂREȘTE,
DEZBATE ȘI
VOTEAZĂ!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REGIZOR: Robin Campillo

SCENARIU: Robin Campillo

DISTRIBUȚIE: Nahuel Pérez Biscayart,
Arnaud Valois, Adèle Haenel, Antoine Reinartz

IMAGINEA: Jeanne Lapoirie

PRODUCĂTORI: Hugues Charbonneau,
Marie-Ange Luciani

PRODUȚIA: Les Films de Pierre, France 3
Cinéma, Page 114, Memento Films Production,
FD Production

ANUL: 2017

DURATA: 144 min.

GENUL: ficțiune

ȚARA: Franța

VERSIUNEA ORIGINALĂ: franceză

DISTRIBUITOR: Voodoo Films

Manuscris finalizat în august 2017

